

शिक्षा मंत्रालय
MINISTRY OF
EDUCATION

कौशल विकास और उद्यमशीलता मंत्रालय
Ministry of Skill Development
And Entrepreneurship

तंत्रज्ञान आनी भारतीय भाशा शिखर परिशद

30 सप्टेंबर आनी 1 ऑक्टोबर 2023

सुवात: डॉ. आंबेडकर इण्टरनॅशनल सॅण्टर, जनपथ, नवी दिल्ली

<https://technology-bharatiyabhasha.aicte-india.org/>

तंत्रज्ञान आनी भारतीय भाशा शिखर परिशद विशीं

तंत्रज्ञान आनी भारतीय भाशा शिखर परिशद हातूंत चर्चे खातीर तीन मुखेल घटक आसात, ते म्हणल्यार, “भारतीय भाशां खातीर तंत्रज्ञान, भारतीय भाशांनी तंत्रज्ञान आनी भारतीय भाशां वरवीं तंत्रज्ञान.” भारत सरकाराच्या शिक्षण मंत्रालयाच्या मार्गदर्शना खाला, म्हैसूरची केंद्रीय भाशा संस्था (सी.आय.आय.एल.) हांणी विद्यापीठ अनुदान आयोग (यू.जी.सी.), अखील भारतीय तंत्रिकी शिक्षण मंडळ (ए.आय.सी.टी.ई.), राष्ट्रीय शिक्षणीक तंत्रज्ञान फोरम (एन.ई.टी.एफ.), भारतीय भाशा समिती (बी.बी.एस.), राष्ट्रीय शिक्षणीक संशोधन आनी प्रशिक्षण मंडळ (एन.सी.ई.आर.टी.), राष्ट्रीय वेवसायीक शिक्षण आनी प्रशिक्षण मंडळ (एन.सी.व्ही.ई.टी.) आनी राष्ट्रीय शिक्षक शिक्षण मंडळ (एन.सी.टी.ई.) हांच्या जोड पालवान ही कार्यावळ आयोजीत केल्या. 30 सप्टेंबर आनी 1 ऑक्टोबर 2023 दिसांनी डॉ. आंबेडकर इण्टरनॅशनल सॅण्टर, जनपथ, नवी दिल्ली हांगा जावपी कार्यावळींत सगळ्या जाळवणदारांक एके माचयेर हाडप आनी भारतीय भाशांच्या सगळ्या विशयांनी तंत्रज्ञान वापरून राष्ट्रीय शिक्षण धोरण-2020 हाची मोख साध्य करूंक वेगळ्या वेगळ्या माध्यमांचेर भासाभास करपाचो उद्देश हे शिखर परिशदेचो आसा.

नवी दिल्लींत जावपी दोन दिसांचे हे कार्यावळींत सुमार 1000 मानेस्त रावपाची आस्त शिखर परिशद आयोजकांक आसा. सादरीकरणां, चर्चासत्रां, प्रदर्शन आनी एकामेकांक जोडपाच्यो संदी हांचो आसपाव हे कार्यावळींत आसा. भारतीय भाशां खातीर, भाशेंत आनी भाशां वरवीं तंत्रज्ञान ह्या मळार वावर करपी तंत्रिकी तज्ञ आनी संस्था तशेंच एआय (आर्टिफिशल इण्टेलिजन्स) आनी एमएल (मशीन लर्निंग) संशोधक, एज्यु-टॅक (शिक्षण-तंत्रज्ञान) कम्पन्यो, स्टार्ट-अप, अशा तंत्रज्ञानाचो वापर करपी आनी धोरण तयार करपी व्यक्ती हे शिखर परिशदेंत वांटो घेतले. हे शिखर परिशदेक लागून शिखर परिशदेंत वांटो घेवपी व्यक्ती वा संस्था, एकामेकांक आपले विचार मांडूंक शकतले तशेंच जोड पालव घेवंक शकतले आनी भारतांत तशेंच संवसारांत भाशा तंत्रज्ञान, संशोधन आनी नाविन्यांत प्रगती करूंक प्रसार जातलो.

संमलेनाची संकल्पना

शिक्षणीक संदी मेळोवपांत वाड करूंक, समावेशकताय आनी विविधतायेचे मुद्दे हाताळूंक तंत्रज्ञानाचो वापर करपाचेर तशेंच देशांतली शिक्षणीक प्रणाली मेळपाचेर, दर्जो, समानताय वाडोवपाचेर, परवडपी आनी दायित्वाचें करपाचेर एन.ई.पी.-2020 खूब भर दिता.

वर्तमान भाशा परिसरांतल्यान भारतीय भाशा परिसरांत सुरळीतपणान वचूंक तंत्रज्ञानाचो लाव करून घेवप हो हे शिखर परिशदेचो उद्देश आसा. भाशा आनी तंत्रज्ञान हांच्या संदर्भांत, तीन मुखेल घटकांचेर भर दिला:

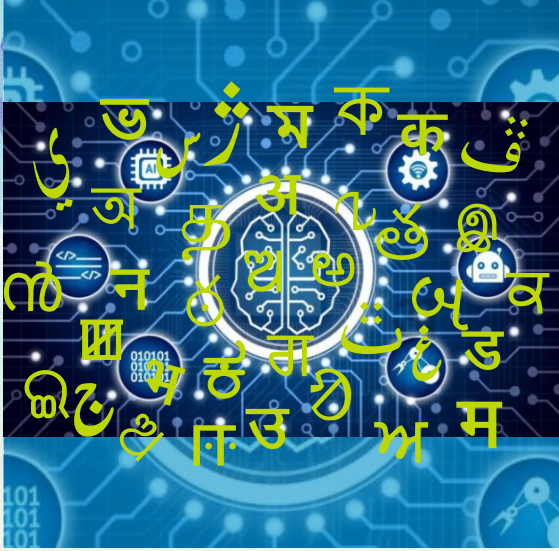
- भारतीय भाशां खातीर तंत्रज्ञान
- भारतीय भाशांनी तंत्रज्ञान
- भारतीय भाशां वरवीं तंत्रज्ञान

भारतीय भाशां खातीर तंत्रज्ञान

अध्यापन, परिक्षा घेवप, प्रशिक्षण आनी अणकार ह्या क्षेत्रांनी भारतीय भाशां खातीर तंत्रज्ञानाचो वापर करपाचो उद्देश हे संकल्पनेच्या ह्या पैलूचो आसा. अध्यापन हातूंत ऑनलायन आनी ऑफलायन पद्दतीन भारतीय भाशा अध्ययन आनी अध्यापन करप, अध्ययन-अध्यापन सामुग्री तयार करप, अध्यापनशास्त्र आनी हेरांचो आसपाव आसा. परिक्षा घेवप हातूंत भारतीय भाशांनी भाशा प्रविणतायेच्या वेगळ्या वेगळ्या स्तरां खातीर चांचणी पद्दती आनी परिक्षांचो आसपाव आसा. प्रशिक्षण म्हणल्यार भाशा आनी विशय संबंदीत शिक्षकांक, मुख्य प्रशिक्षकांक, भारतीय भाशांनी पाठ्यपुस्तक लेखकांक सेवेंत येवचे आदीं आनी सेवेंत आसतना प्रशिक्षण दिवप, भाशा मोलनिर्धारण आनी मोलावणी करपी परिक्षकांक आनी तज्ञांक प्रशिक्षण दिवप.

भारतीय भाशांनी भाशा अणकार साधनां तयार करप आनी अद्यावत करप तशेंच भारतीय भाशांनी प्रशिक्षीत अनुवादकांचो मोटो गट तयार करप हो उद्देश अणकाराचो आसा. अणकारा खातीर आवश्यक तंत्रज्ञानाचो वापर करप, भारतीय भाशांनी डिजिटल अणकार माहिती पुस्तिका आनी मॉड्यूल तयार करप, तंत्रज्ञान वापर आनी हेर शक्य जातलें.

भारतीय भाशांनी तंत्रज्ञान

भारतीय भाशांनी तंत्रज्ञान ह्या घटका अंतर्गत ह्या देशांत, अजून भारतीय भाशांनी हार्डवॅर आनी सॉफ्टवॅर साधनां तयार करून व्हडली क्रांती घडोवन हाडपाची आसा. हाचोच अर्थ, भारतीय भाशांनी भारतीय ऑपरेटिंग सिस्टम (ओएस) आनी मशीन लर्निंग (एमएल) निर्मिती करप, कोड आनी प्रोग्राम बरयतना भारतीय भाशांचो वापर करप, वैश्वीक मान्यताये खातीर भारतीय भाशांनी तंत्रज्ञांनी वापरा खातीर तत्वीक मानकाची निर्मिती करप, भारतीय भाशां खातीर सध्याच्या ओएसच्या भायर मल्टी-लेयर तयार करप, भारतीय भाशां खातीर वॅब मानकीकरण करप, भारतीय भाशांनी मोबायल एप आनी तंत्रज्ञान तयार करप, एआर (ऑगमेंटेड रियॅलिटी) आदारीत मंच तयार करप, एआर/व्हीआर (व्हर्चुअल रियॅलिटी)/एमव्हीआर (मिक्स्ड व्हर्चुअल

रियॅलिटी)/सिम्युलेशन/डिजिटल ट्विनिंग हाका भारतीय भाशा जोडप, अश्यो गजाली करप. भारतीय भाशांनी निरंतरी तंत्रज्ञानाची निर्मिती करून संसाधनां वांटप आनी स्थानिकीकरण करून आनी ताका मुख्य प्रवाहांत हाडून ह्या क्षेत्रांतल्या सगळ्या भागधारकांक एकठांय हाडपाचेर मुख्य लक्ष्य केंद्रीत करतले.

भारतीय भाशां वरवीं तंत्रज्ञान

NEP-2020 चे कल्पने प्रमाणें, भारतीय भाशांच्या माध्यमांतल्यान अभियांत्रिकी, वैजकीय, विधी आनी हेर प्रॉफेशनल कोर्स दिवप, सामुग्री आनी कार्यपद्धतीची उदरगत, संसाधनां उपलब्ध करप (जशीं भारतीय भाशेंत डिजिटल पाठ्यपुस्तकां, अध्ययन-अध्यापन सामुग्री, शब्दकोश आनी शब्दावली), मोलनिर्धारण आनी मोलावणी, तंत्रिकी शिक्षणा भायर शाळा, वेवसायीक शिक्षणीक संस्था, विद्यापीठ आनी प्रॉफेशनल शिक्षणीक संस्थांनी (जशे आय.आय.टी.एस, एन.आय.टी.एस, आय.आय. आय.टी.एस. आय.आय.एम.एस, आय.आय.एस.ई.आर.एस, आनी हेर), भारतीय भाशांतल्यान कुशळटाय विकास कोर्स दिवप, आनी भारतीय भाशेच्या वापरा खातीर मुद्रण आनी सोशल मिडिया खातीर मार्गदर्शक तत्वां आनी मानक तयार करप हे ह्या पैलू अंतर्गत म्हत्वाचे घटक आसात.

शिखर परिशदेचो केंद्रबिंदू

- तंत्रज्ञानाचे मजतीन भारतीय भाशां वरवीं शिक्षण दिवपाचे मार्ग सोदप.
- सगळ्या भारतीय भाशां खातीर भारतीय तंत्रज्ञान साधनांची प्राधान्यतायेन गरज आशिल्लीं क्षेत्रां सोदून काडप
- अध्यापन, प्रशिक्षण, चांचणी आनी भारतीय भाशांतल्या शिक्षण सामुग्रीचें भाशांतर हातूंत तंत्रज्ञानाचें एकत्रीकरण.
- भारतीय भाशा डोमेनांत आर्विल्ले तंत्रिकी विकास दाखोवप. हातूंत भारतीय सांकेतिक भाशे खातीर तंत्रज्ञानाचो विकास, आनी ब्रेल हाचो आसपाव आसतलो.
- तंत्रज्ञानाच्या हस्तक्षेपा वरवीं सगळ्या भौशीक आनी खासगी डोमेनाचेर भारतीय भाशांचो प्रचार
- भारतीय भाशां खातीर, भारतीय भाशेंत आनी भारतीय भाशां वरवीं तंत्रज्ञानाचे उदरगतीची स्थिती आनी आव्हाना समजून घेवप
- भारतीय भाशां खातीर, भारतीय भाशेंत आनी भाशे वरवीं तंत्रज्ञानाच्या फुडारा खातीरच्यो दिशा आनी साधनां.

अपेक्षीत परिणाम

भारतीय भाशांच्या वापरा खातीर, भाशांत आनी भाशेंतल्यान तंत्रज्ञानाचो विकास आनी वापर खातीर शिखर परिशद रोड मॅपाचेर एक दस्तावेजा तयार करतले

वांटेकार

विद्यावीद, उद्देजक, भाशातज्ञ, भाशाशास्त्री, एज्यु-टॅक/ स्टार्ट-अप कम्पनी, राज्य सरकार, भास तंत्रज्ञान संशोधक आनी विकासक, धोरण आनी निर्णय घेवपी हांकां ह्या शिखर परिशदेत वांटेकार जावपा खातीर आपोवणें दिलां.

नोंदणीकरण प्रक्रिया

हांगासर नोंदणी करची: <https://technology-bharatiyabhasha.aicte-india.org/>

परिशदेक हाजीर रावपा खातीर मर्यादीत वांटेकारांक आपोवणें दितले

वांटेकारांची पुश्टी योग्य वेळार जातली

संपर्काचे तपशील:

प्रा. शैलेन्द्र मोहन

संचालक

भारतीय भाशा संस्थान

मानसगंगोत्री, हुंसू रोड

म्हैसूरु- 570006, कर्नाटक, भारत

फोन नंबर: +91 821 2345000, +91 821 2345006

फॅक्स नंबर: 91 821 2515032

इमेल: director-ciil@gov.in

